

MITJANS, DE 8 A 12 ANYS

Mitjans, de 8 a 12 anys

1. Objectius educatius

Autonomia personal

- Millorar l'autoconeixement i l'acceptació de la identitat personal i tenir curiositat per comprendre les dels altres.
- Ser capaç d'expressar amb assertivitat les emocions i els sentiments d'un mateix i en les relacions interpersonals de grup i familiars.
- Desenvolupar la confiança en un mateix i assumir els rols que les nostres capacitats ens permeten.

Autogestió del grup

- Conèixer les diferències individuals per raó de gènere, físiques, socials i afectives entre les persones i un/a mateix/a, valorant la riquesa i el que podem aprendre dels altres.
- Aprendre a escoltar l'altre/a, a respectar els torns de paraula, a resoldre conflictes a través del diàleg i a prendre decisions de manera consensuada.
- Familiaritzar-se amb les estratègies organitzatives que fomenten l'organització del grup i el compromís amb el grup. Sentir-se part del grup.

Compromís amb la comunitat

- Conèixer i comprendre l'entorn i aprendre a ser conscients de les coses realment necessàries.
- Aprendre a ser solidaris i solidàries i mostrar actituds d'ajuda i col·laboració amb els altres.
- Plantejar-se i responsabilitzar-se per dur a terme propostes per millorar els aspectes de l'entorn que no ens agraden.

2. Centre d'interès: 1,2,3... acció!

2.1. Presentació

Aquest any, el centre d'interès dels infants mitjans, de 8 a 12 anys, gira al voltant d'una escola de cinema que ens permetrà elaborar un reportatge de la nostra experiència d'Aprenentatge Servei i compartir-la amb la resta d'infants, joves, familiars i monitors i monitores de l'esplai; així com amb altres centres d'esplai. La Tina, una directora de cinema molt intrèpida, ens presentarà a la Claqueta Riallera i juntes ens guiaran al llarg del projecte

d'ApS posant èmfasi en els espais de comunicació i reflexió. A més, ens convidaran a participar de la seva Escola de Cinema per saber explicar i difondre l'impacte dels nostres projectes en el nostre entorn i... molt més!

Perquè hem escollit aquest centre d'interès?

- Implica directament als infants com a subjectes actius, que són qui decideixen què volen explicar i com volen crear el vídeo.
- Estimula la creativitat i el coneixement dels diferents llenguatges i de com comunicar. A més de familiaritzar-se amb diferents eines informàtiques i tecnològiques.
- Promou l'autoorganització, la consolidació del grup i la capacitat per valorar la diversitat de capacitats en el treball en equip.
- La producció del vídeo i la realització del projecte d'Aprenentatge Servei són dues experiències paral·leles: observació de l'entorn, decisió del projecte a realitzar, execució, difusió i valoració. Ens permetran aprendre una de l'altra i reforçar l'aprenentatge de l'organització de les tasques i passos a seguir.
- Permet establir relacions de col·laboració amb altres infants, persones de l'esplai i altres esplais a través de la difusió i l'intercanvi de vídeos, projectes i experiències.
- Dóna veu a les realitats sobre les què intervenim i a les experiències i compromisos socials que com a infants adquirim; així com la transformació generada per aquest compromís.

2.2. Mètode educatiu

Amb els nois i noies d'aquesta edat acostumem a treballar amb la metodologia del centre d'interès, però també amb la metodologia del projecte, això dependrà de la maduresa del grup, les seves capacitats i motivacions. Ambdues metodologies no són excloents entre sí, sinó que es poden complementar.

El **centre d'interès** pretén ser una eina d'aprenentatge de coneixements i de valors, amb un estil dinàmic i alegre propi dels nois i noies d'aquestes edats. Aquest mètode està basat en els interessos i les motivacions dels nois i noies, i permet interrelacionar continguts i activitats diferents, a més de treballar de forma global els diferents aspectes de la personalitat i del treball en grup.

La **metodologia del projecte** ens permet estructurar el procés educatiu dels grups, ja que dissenyar un projecte ens ofereix la possibilitat de plantejar què farem, però també per a què ho farem; i, sobretot, partir de la motivació i participació dels infants del grup. Aquest

procés segueix unes pautes lògiques i senzilles, en les que, intervindrà l'equip educatiu i el grup d'infants en diferents graus d'intensitat.

2.3. Motivació i ambientació

La història

La Tina, una directora de cinema intrèpida i esbojarrada, va crear l'Escola de Cinema on poder aprendre a participar en projectes d'Aprenentatge Servei per comprometre'ns i transformar el nostre entorn. Un bon dia, la Claqueta Riallera, mentre buscava una escola on anar, va descobrir que aquí podria aprendre a crear projectes per canviar allò que no li agradava del seu entorn i a saber escoltar i explicar-ho a tothom. La Claqueta que és molt optimista i riallera, va pensar que amb el que pogués aprendre podria passar a: 1, 2, 3...acció! i canviar les situacions injustes de l'entorn; i també conscienciar a tothom del que passa i com contribuir per millorar-ho. Des d'aleshores, la Tina i la Claqueta Riallera guien a tots els nens i nenes que s'apunten a l'Escola de Cinema en l'aprenentatge dels projectes d'Aprenentatge Servei i de com comunicar-se dins del grup i fora del grup; perquè tothom conegui i intercanviï el que fa, sent i promou per transformar les situacions injustes del seu entorn. Us animeu a participar-hi?

Els personatges

La **Tina** és una dona aventurera, amb iniciativa, que sempre té idees estrambòtiques i estrafolàries i que sempre va a tot arreu amb un cabdell de llana i agulles per anar teixint. Així doncs, ens anirà proposant idees esbojarrades per ajudar-nos a obrir la ment i a estimular la creativitat i la imaginació en les solucions als problemes del nostre entorn i del grup. D'aquesta manera, ens ensenyarà com podem anar teixint respostes a les necessitats del nostre entorn, teixint vincles entre nosaltres per col·lectivament fer propostes, i teixint relacions amb altres persones i entitats del barri. La Tina serà qui ens explicarà com construir les accions del projecte i com difondre tot allò que anem fent i sentint a través dels audiovisuals i les xarxes socials. Tots i totes juntes anirem teixint el cabdell de llana a mesura que avanci el curs, casal o colònies o campaments.

La **Claqueta Riallera** és una claqueta de cinema amb personalitat i molt d'humor, optimista i constructiva. Ens ajudarà a analitzar l'entorn i a reflexionar, i juntament amb els mètodes que ens proposarà la Tina ens permetrà trobar la millor solució als problemes del nostre entorn i a aquells conflictes que sorgeixen dins el grup. Tal com va aprendre a l'Escola de Cinema ens proposarà que per començar a desenvolupar les nostres accions, donem el tret de sortida junts amb: 1, 2, 3...i acció!

TEIXINT

ciutadania compromesa

PROPOSTA EDUCATIVA

A l'**Escola de Cinema** trobarem tots els recursos que necessitem per fer el projecte d'Aprentatge Servei i diferents espais on treballar per equips. La Tina i la Claqueta ens proposaran que la decorem i ambientem com nosaltres vulguem segons el projecte que desenvolupem, l'època de l'any que siguem o el que sentim i decidim com a grup. A més, podrem convidar a tothom qui vulgui a participar de l'Escola de Cinema!

Ens guiaran en l'aprenentatge de...

- Com fer un projecte d'Aprentatge Servei: conèixer les necessitats de l'entorn, decidir a quina necessitat donarem resposta, com ho farem, com ens haurem d'organitzar, quan i quines accions drem a terme, amb qui,... *(per aprofundir en aquest apartat podeu consultar l'apartat "Com iniciar un projecte d'ApS? Etapes del projecte" dins la fonamentació sobre Aprentatge i Servei: Teixint Ciutadania Compromesa).*
- Estimular la creativitat i la imaginació, peça clau per la transformació. La creativitat ens permet trencar esquemes, trobar alternatives, altres maneres de fer i sentir i diferents respostes a una mateixa problemàtica.
- Fomentar i millora la comunicació dins del grup: el diàleg per organitzar-nos i prendre decisions, promoure l'escolta activa, expressar els nostres sentiments, aprendre a resoldre els conflictes,... Els espais de reflexió i diàleg són claus en els projectes d'Aprentatge Servei per construir col·lectivament el projecte i les respostes a l'entorn, i fer emergir els aprenentatges.
- Comunicació fora del grup: com fer difusió del projecte que estem fent, com explicar què hem sentit, conscienciar sobre la problemàtica que volem transformar, intercanviar l'experiència amb les famílies, infants, joves, monitors i monitores de l'esplai i amb altres grups d'altres centres d'esplai, etc.

Així doncs, la Tina i la Claqueta Riallera a l'Escola del cinema ens guiaran en els projectes d'ApS i a entendre la importància de comunicar per poder intercanviar experiències, sentiments i idees, i per poder dialogar en grup: elements clau per reflexionar, actuar i transformar.

El projecte d'ApS i el centre d'interès per etapes:

- Coneixement del Centre d'Interès i dels projectes d'ApS: el primer dia, la Tina es presentarà i ens presentarà a la Claqueta Riallera. Totes dues ens endinsaran a la seva Escola de Cinema i ens explicaran el què farem durant el curs. Podem ser diferents sessions on puguin conèixer a fons el què farem: perquè un projecte

TEIXINT

ciutadania compromesa

PROPOSTA EDUCATIVA

d'ApS, com és el nostre entorn, com i perquè ens comprometem i impliquen, què és i què vol dir comunicar, escoltar, dialogar, com ho fem i ho volem fer com a grup, decidir els elements identificatius i normes del grup, etc.

- Coneixement de l'entorn amb ulleres de transformació: el primer pas que la Tina i la Claqueta Riallera ens proposaran serà conèixer bé l'entorn i les necessitats reals que hi ha. Treballant a fons la necessitat que serà la base del projecte d'ApS en el que participarem i decidir quin i com farem el projecte.
- Aprendre a organitzar-se i a comunicar-se: abans d'endinsar-nos en l'execució del projecte, la Tina i la Claqueta ens explicaran com podem organitzar-nos per petits grups, quines tasques haurem de fer i poder decidir com les volem fer, etc. Per fer-ho ens proposaran que utilitzem el llenguatge cinematogràfic.
- Plantejar la producció d'un vídeo: per mostrar els projectes i activitats que fem i per poder compartir i explicar a la resta de l'esplai i, també, als altres esplais de la Federació: el què hem après, el què hem sentit, el què hem fet i com hem incidit i millorat el nostre entorn.
Per poder dur-ho a terme, ens ensenyaran els passos per fer el vídeo i poc a poc ens aniran ensenyant la tècnica a mesura que avança, i en paral·lel, al projecte d'Aprenentatge Servei. A més, la Tina i la Claqueta Riallera ens animaran a compartir les escenes i esquetxos que anem enregistrant durant el curs, i que formaran el vídeo final, a través de les xarxes socials amb altres grups d'esplai. Per això, també, ens ensenyaran a utilitzar-ho i cada setmana o un cop al mes podrem intercanviar els petits vídeos i esquetxos, que formaran part del vídeo final, amb la resta de gent.
L'intercanvi del què passa durant el procés amb altres grups pot ser un gran element motivador en els projectes d'ApS i altres projectes que puguem desenvolupar amb el grup de mitjans. Seria interessant poder establir amb diferents grups d'esplai un intercanvi periòdic de les escenes i del què va succeint, per poder compartir dubtes i experiències.
- Guiatge durant l'execució del projecte: la Tina i la Claqueta Riallera aniran apareixen en els espais de reflexió, en les activitats i en les accions del projecte d'ApS que ens plantejem, per acompanyar-nos i explicar-nos com organitzar-nos i aprofundir sobre la importància de la comunicació, diferents maneres de comunicar-nos, ens ajudaran a resoldre els conflictes que tinguem i a aprendre a prendre decisions.

- Valoració del projecte d'ApS i tancament del centre d'interès: cap a mitjans o finals de curs ens proposaran que puguem crear un espai per intercanviar on mostrar i explicar a familiars, amics, monitors, monitores i altres esplais la nostra producció, sobre: què hem après i com hem actuat en el nostre entorn proper, al llarg del curs. En aquesta festa d'intercanvi, haurem d'estar ben atents i atentes perquè la resta de gent també podrà portar els seus vídeos i experiències per compartir a aprendre junts de les nostres vivències.

Haurem de tenir en compte d'adaptar el centre d'interès i l'organització del projecte d'ApS a l'edat i nivell d'autonomia dels infants i del grup. Per exemple, amb els mitjans més petits necessitarem crear tasques molt més acotades i motivar-los més a través de la història de la Claqueta Riallera i les idees esbojarrades de la Tina. En canvi, els mitjans més grans seran capaços d'assumir més espais d'autonomia i autoorganització i decidir com es volen organitzar, quines accions volen fer i com. En aquest cas, podem posar més èmfasi en la creació i participació de l'Escola de Cinema.

2.4. Estimular la participació, la reflexió i la valoració

Organització interna i autogestió

El grup de nois i noies d'aquesta edat necessita una organització clara, que funcioni com una màquina ben afinada, sense rigideses, però tampoc sense deixadeses. Hem de plantejar-nos, amb aquest grup, desenvolupar i consolidar el model organitzatiu que amb el grup de nens i nenes més petits era embrionari, format per comissions i equips de treball.

La vida quotidiana i l'organització del grup han de tenir uns elements visibles de suport que ajudin a consolidar el model de funcionament i que, a més, subratllin l'efecte de compromís personal.

Per això, val la pena utilitzar diversos recursos molt gràfics, com ara:

- Murals o cartells on figuri, de manera esquemàtica, clara i vistosa, l'organització del grup, la planificació de les activitats, etc.
- Díptics o quadernets senzills amb la informació necessària i les regles del joc d'algunes activitats més complexes (com ara, campaments, excursions...)
- Carnets, targetes identificadores, etc. Com a element de seguretat a les sortides i també per ambientar determinades activitats.
- Fotos o fragments de vídeo.

Tots aquells aspectes que ajudin a crear i conservar la història, com l'elaboració d'un reportatge de la nostra experiència d'ApS, que és el que ens proposaran la Tina i la Claqueta Riallera.

Espais de reflexió i valoració

L'estil de funcionament del grup ha d'incloure periòdicament, un petit espai natural de valoració del grup. Aquests espais han de servir per prendre consciència del funcionament del grup, de les activitats i de cada membre. L'espai de la valoració és un bon moment per revisar les normes, per fer emergir els aprenentatges adquirits, per gestionar els conflictes,... s'ha de deixar parlar als nois i noies i els monitors han de prendre una actitud activa, donant també la seva opinió per afavorir el progrés personal de cadascú.

És bo que segueixin una rutina determinada segons el marc que es tracti: al final de la tarda, o bé al començar el dia, etc. Donat que els nois i noies mitjans acostumen a fer activitats de més llarga durada que els petits, es pot fer un determinat tipus de valoració (breu) en acabar la trobada, i un altre tipus de valoració (més llarga) al acabar l'activitat o projecte que ha durat més d'una tarda i ha concentrat les energies del grup.

Cara a diferenciar aquests espais de valoració d'altres moments de reunió del grup, convé batejar-los amb un nom que esdevingui una tradició del grup: assemblea, consell de grup, reunió general,...

Per fer un treball de valoració amb els nois i noies mitjans cal seguir tres regles bàsiques:

- Ha de ser breu.
- Ha de contenir, si és possible, algun element simbòlic, gràfic, plàstic, o d'una altra mena.
- Ha de ser engrescador i animat, no s'ha de viure com una estona de "rotllo", sinó com a una manifestació més de la identitat del grup.

Amb els nois i noies mitjans tenim diverses possibilitats d'estimular les valoracions:

- El *mural Freinet* és un gran mural on recollir per escrit les valoracions individuals i signades que fan els nois i noies en tres columnes: jo felicito, jo critico, jo proposo. Cara a donar-li serietat, és millor que els nois i noies no escriguin directament les seves valoracions; sinó que primer les introdueixin en tres capsos o urnes i els monitors distribueixin les valoracions al mural. De manera que tothom les pugui llegir. D'aquesta manera, es detecten a temps valoracions poca-soltes o que els nois

i noies no han pres seriosament, les quals no han de sortir al mural. Com que es tracta d'un recurs de valoració global és útil per situacions com ara una colònia, un campament, etc.

- La *diana* és un altre sistema gràfic de valoració individual i grupal alhora, que consisteix en cinc grans cercles concèntrics que expressen nivells de satisfacció (molt bé, bastant bé, regular o normal, bastant malament i molt malament) des del centre fins a la perifèria. Alhora, hi ha tantes porcions (tipus formatgets) com a aspectes a valorar: relació entre els membres del grup, organització, activitats, etc. Cada noi i noia marca amb una creueta la valoració que en fa de cada aspecte, i al final, és perceptible la valoració global que en fa el grup. Com més concentrades al centre de la diana siguin les creuetes, més alta és la valoració que se'n fa.

Seria un error plantejar sempre les valoracions en gran grup i plantejar sempre la valoració de tots els aspectes possibles. D'una banda, hi ha aspectes que s'han de poder valorar en petits equips o fins i tot individualment, perquè la situació de grup sovint seria massa excitant o tensa (sobretot quan hi ha conflicte). I d'altra banda, sol ser molt més pràctic valorar, un aspecte concret, proposat a començament de la tarda com a objectiu de la trobada, com a fita que concentrarà els esforços de tothom, i anar canviant les fites a cada trobada del grup de dissabtes.

L'assemblea

L'assemblea és un altre mecanisme de participació que ens servirà per gestionar la vida del grup i treballar aspectes de gestió, organització i valoració de les activitats.

L'assemblea no s'ha de confondre amb la valoració diària, aquesta tindrà un caire més formal i anirà més enllà de la valoració. L'assemblea serà una dinàmica habitual dins la vida quotidiana del grup.

Per fer una assemblea hi ha certes premisses que hem de tenir molt presents. Aquí teniu algunes orientacions:

- Parlar de temes d'interès per al grup i de l'organització d'activitats i projectes.
- Aprofitar l'assemblea per solucionar petits conflictes i dialogar amb el desig de canviar el que cal per millorar la dinàmica.
- Treballar l'habilitat del diàleg: empatia, expressar les pròpies opinions, respecte, escolta activa, defensar un posicionament de manera raonada,...
- Parlar i dialogar amb la voluntat de construir acords i proposar solucions.

TEIXINT

ciutadania compromesa
PROPOSTA EDUCATIVA

Tancament del centre d'interès

El tancament o cloenda és un moment important i que no hem d'oblidar per garantir l'èxit del centre d'interès. Ja que li acabarà de donar coherència i sentit a les activitats que hem anat fent i permetrà acabar de fer una reflexió que repercuteixi en l'aprenentatge dels nois i noies. En aquest cas, el tancament pot ser la festa de final de curs a l'Escola de Cinema on intercanviem els diferents vídeos i experiències viscudes amb la resta de gent de l'esplai.